

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXIV

Nr 1

WARSZAWA 1977

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXIV
1977

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1977

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Ryrek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 3098+138 egz. Ark. wydawn. 29,0 ark. drukarskich 17.875
Papier druk. sat. kl. III. 80 g 70×100
Oddano do składania 5.X.1976 r. Podpisano do druku 2.III.1977 r.
Druk ukończono w marcu 1977 r.
Zam. 675 F-11 Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa. Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Роман Гекк — О традициях Пястов в средневековой Силезии 3
Стефания Охманн — Гетманский вопрос в 1661—1662 гг. 23
Кшиштоф Дах — Южный легион Польской Речи Посполитой 35
Збигнев Ляндау — Состояние польского ремесла в годы большого экономического кризиса (1930—1935) 57

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Станислав Руссоцки — Сословные монархии Центральной и Восточной Европы в XV—XVI вв. 73
Генрик Самсонович — Составляла ли Европа Ягеллонов единое целое в экономическом отношении? 93
Клаус Цернакк — Размышления на тему истории немецко-польских отношений 101
Станислав Гершевски — Исследования по истории Ганзы или же по истории района балтийского моря? 111
Ежи Серчик — Об университетской программе изучения исторических наук 117
Ежи Сковронек — О программе преподавания истории в десятилетке 125

УКАЗАНИЯ КОМИССИИ ЮНЕСКО ПОЛЬСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ И ФЕДЕРАТИВНОЙ РЕСПУБЛИКИ ГЕРМАНИИ ОТНОСИТЕЛЬНО ВОПРОСА ШКОЛЬНЫХ УЧЕБНИКОВ ПО ИСТОРИИ И ГЕОГРАФИИ 129

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Лешек Гайдукевич, Ирена Кобердова — Польский биографический словарь, том XX 157
Генрик Ловмянски — Организация экономики в государстве Пястов 171
Юлиуш Бардах — Золотая Орда, Литва и Русь в XIV и в начале XV вв. 183

ПО СТРАНИЦАМ ИНОСТРАННЫХ ЖУРНАЛОВ 245

ХРОНИКА 249

IN MEMORIAM 271

TABLE DES MATIÈRES

Roman Heck — Les traditions des Piasts en la Silésie du Moyen Age 3
Stefania Ochmann — L'affaire des hetmans en 1661—1662 23
Krzysztof Dach — La Légion méridionale de la République de Pologne 35
Zbigniew Landau — La situation de l'artisanat polonais durant les années de la grande crise (1930—1935) 57

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Stanisław Russocki — Les monarchies à états de l'Europe centre-orientale aux XV—XVIe s. 73
Henryk Samsonowicz — L'Europe des Jagellons. Une unité économique? 93
Klaus Zernack — Réflexions sur l'histoire des relations germano-polonaises 101
Stanisław Gierszewski — Recherches sur l'histoire de la Hansa ou de la zone balte? 111
Jerzy Serczyk — Le programme des études d'histoire à l'université 117
Jerzy Skowronek — Programme de l'enseignement de l'histoire à l'école de dix ans 125

RECOMMENDATIONS DE LA COMMISSION UNESCO RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNE ET RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE ALLEMANDE, RELATIVES AUX MANUELS SCOLAIRE D'HISTOIRE ET DE GÉOGRAPHIE 129

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Leszek Hajdukiewicz, Irena Koberdowa — Dictionaire biographique polonais — tome XX 157
Henryk Łowmiański — L'organisation économique de l'état des Piasts 171
Juliusz Bardach — La Horde d'Or, la Lituanie et la Russie au XIVe s. et au début du XVe 183

LU DANS LA PRESSE ÉTRANGÈRE 245
CHRONIQUE 249
IN MEMORIAM 271

SPIS TREŚCI

Roman Heck — O piastowskich tradycjach średniowiecznego Śląska . . 3
Stefania Ochmann — Sprawa hetmańska w latach 1661—1662 . . . 23
Krzysztof Dach — Południowa Legia Rzeczypospolitej Polskiej . . . 35
Zbigniew Landau — Położenie rzemiosła w Polsce w latach wielkiego kryzysu gospodarczego (1930—1935) 57

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Stanisław Russocki — Monarchie stanowe Środkowo-Wschodniej Europy XV — XVI w. 73
Henryk Samsonowicz — Europa Jagiellońska — czy jednością gospodarczą? 93
Klaus Zernack — Rozważania na temat historii stosunków niemiecko-polskich 101
Stanisław Gierszewski — Badania dziejów Hanzy czy strefy bałtyckiej? 111
Jerzy Serczyk — O programie uniwersyteckich studiów historycznych 117
Jerzy Skowronek — O programie nauczania historii w szkole 10-letniej 125

ZALECENIA KOMISJI UNESCO POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ I REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC D/S PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH W ZAKRESIE HISTORII I GEOGRAFII . 129

Tadeusz Jędruszczak — W sprawie Zaleceń Komisji Podręcznikowej UNESCO Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Republiki Federadnej Niemiec 151

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Leszek Hajdukiewicz, Irena Koberdowa — *Polski Słownik Biograficzny* — tom XX 157
Henryk Łowmiański — Organizacja gospodarcza państwa piastowskiego 171
Juliusz Bardach — Złota Orda, Litwa i Ruś w XIV — początku XV w. 183

*

Sztuka i ideologia XIV w. — Jerzy Wyrozumski 188
Corpus Inscriptionum Poloniae, t. I — Stefan K. Kuczyński 192
H. Boockmann, Johannes Falkenberg, der Deutsche Orden und die polnische Politik — Marian Biskup 196
Rapporti veneto-ungheresi all'epoca del Rinascimento — Lech Szczucki 200
R. G. Skrynnikow, Iwan Groznyj — Zbigniew Wójcik 201
E. Schwarze, Soziale Struktur und Besitzverhältnisse der ländlichen Bevölkerung Ostthüringens im 16. Jahrhundert — Anna Sucheni-Grabowska 205
Cl. Backvis, Szkice o kulturze staropolskiej — Janusz Tazbir . . . 207
R. van Dülmen, Der Geheimbund der Illuminaten. Darstellung, Analyse, Dokumentation — Jerzy Wojtowicz 211
W. I. Korecki, Formirowanie kriepostnogo prawa i pierwaja kriest'janskaja wojna w Rossii — Artur Kijas 213

R. Bielecki, Książe Józef Poniatowski — Juliusz Willaume 216
L. Schofer, The Formation of a Modern Labor Force, Upper Silesia 1865—1914 — Andrzej Brożek 219
J. Przewłocki, Mocarstwa zachodnioeuropejskie wobec problemów Górnego Śląska w latach 1918—1933 — Michał J. Zacharias 222
S. Sierpowski, Stosunki polsko-włoskie w latach 1918—1940 — Ewa Cytowska 224
Gistoryja Belaruskaj SSR u pjaci tamach, t 4, 5 — Marceli Kosman . . 228
A. F. Wilt, The Atlantic Wall. Hitler's Defenses in the West, 1941—1944 — Wincenty Iwanowski 231
Z. Kozik, Partie i stronnictwa polityczne w Krakowskiem 1945—1947 — Andrzej Pilch 233
J. Maternicki, Idee i postawy. Historia i historycy polscy 1914—1918 — Juliusz Bardach, Mieczysław Żywczyński 235
Slavica na Universitě J. E. Purkyně v Brně — Jerzy Tomaszewski 241
Razwitije sowietskoj istoriczeskoj nauki 1970—1974 — Wojciech Materski 242

NA ŁAMACH CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

Teoria. Historia historiografii. Polonica — Stanisław T. Bębenek . . . 245

KRONIKA

Faszyzm europejski — Agnieszka Garlicka 249
Program rozwoju historii wojskowej — Zofia Nowakowska 250
Pamięci Janusza Wolińskiego — Hanna Szwankowska 251
Rewolucja amerykańska i jej recepcja w myśli europejskiej — M. D. . . 253
Dzieje Wielkiej Emigracji — Stefania Sokołowska 255
XX Kongres Société Jean Bodin — Andrzej Zakrzewski 257
Posiedzenie Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika Historycznego" — N.K. . 258
Źródła do historii Ghany, Mali i Songhaju — Michał Tymowski . . . 259
Struktury społeczno-polityczne i ideologie w rewolucji amerykańskiej — Zofia Libiszowska 261
Małżeństwo w społeczeństwie wczesnośredniowiecznym — Maria Koczerska 262
Rola unifikacji miar w cywilizacji — Alicja Falniowska-Gradowska 265
Przygotowania do VII Międzynarodowego Kongresu Historii Gospodarczej A.W. 267

Różne 268
Komunikaty PTH 269

IN MEMORIAM

Maria Krystyna Różycka-Glassowa (1929—1976) — Janina Leskiewiczowa 271
Józef Garbacik (1907—1976) — Krystyna Pieradzka 272
Pierre Renouvin (1893—1974) — Henryk Batowski 275

LISTY DO REDAKCJI

O Polakach w ruchu oporu we Francji — Jan Zamojski 277

Cena 30.— zł

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Warunki prenumeraty
Cena prenumeraty krajowej:

rocznie zł 120
półrocznie zł 60

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch" oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

— do dnia 25 listopada na styczeń, I-szy kwartał, I-sze półrocze roku następnego i na cały rok następny,
— do dnia 10 miesiąca, poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienia w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch".

Zakłady pracy w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch" Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki".

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona-Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Please send payments to the account of Ars Polona-Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.

Kwart. Hist. R. LXXXIV, z. 1, s. 3 — 286, 1977.
Indeks 36310